

Załącznik do uchwały Nr V/46/2019
Rady Powiatu w Żywcu
z dnia 25 marca 2019 r.

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE
W ŻYWCU ZA ROK 2018**

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu, zwane dalej „PCPR”, jest jednostką organizacyjną Powiatu, funkcjonującą na podstawie Uchwały Rady Powiatu Żywieckiego Nr IV/25/99 z dnia 25 stycznia 1999r.

PCPR realizuje zadania powiatu z zakresu pomocy społecznej, jak również zadania określone w następujących aktach normatywnych:

- 1) ustawie z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz aktów wykonawczych do tej ustawy,
- 2) ustawie z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz aktów wykonawczych do tej ustawy;
- 3) ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego ;
- 4) ustawie z dnia 24 stycznia 1991r. o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego ;
- 5) ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Ponadto PCPR wykonuje zadania zapisane w :

- 1) Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych,
- 2) Powiatowym Programie Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych,
- 3) Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 4) Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej.

Niniejsze sprawozdanie zawiera:

– sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz roczne sprawozdanie z działalności PCPR, o którym mowa w art. 76 ust.4 pkt. 15 i art. 182 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

– roczne sprawozdanie z działalności PCPR, o którym mowa w art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej;

Realizacja zadań w 2018 roku przebiegała następująco:

I. PIECZA ZASTĘPCZA

RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) rodziny zastępcze:

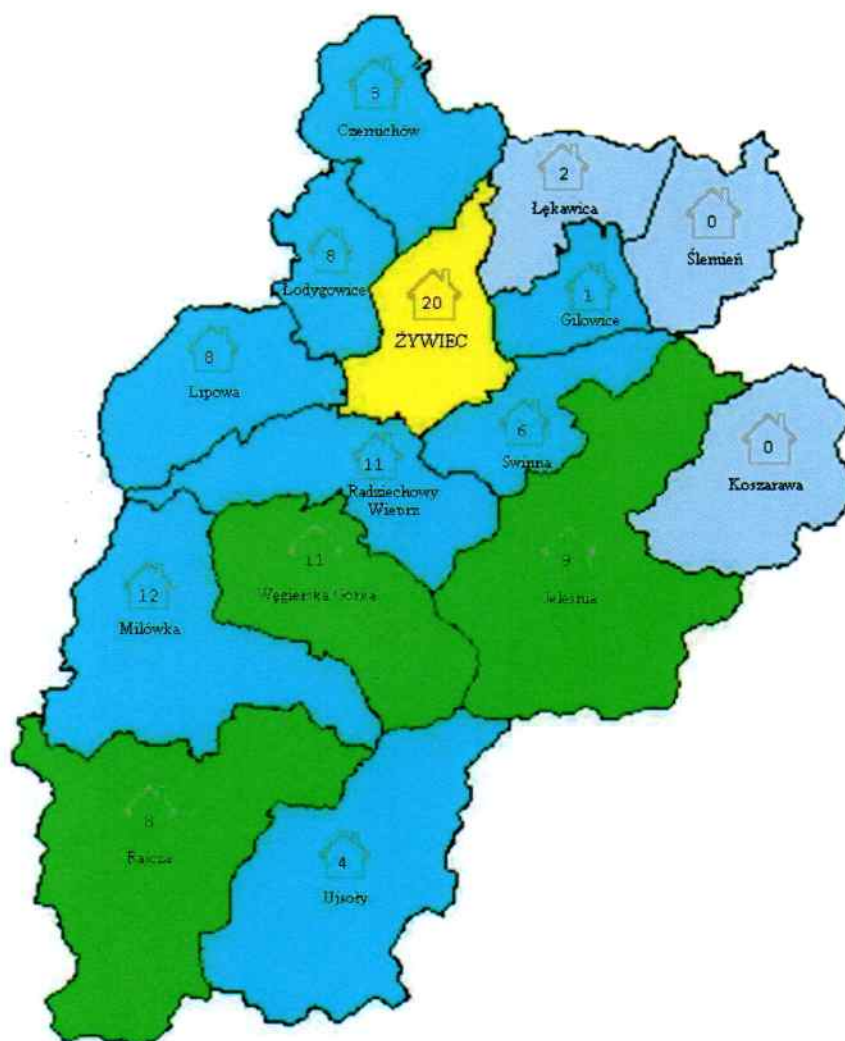
- a) spokrewnione,
  - b) niezawodowe,
  - c) zawodowe, w tym zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowe specjalistyczne,
- 2) rodzinne domy dziecka.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018r. na terenie Powiatu Żywieckiego funkcjonowały następujące formy

rodzinnej pieczy zastępczej :

Formy rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba
Rodziny zastępcze spokrewnione	42
Rodziny zastępcze niezawodowe	55
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	1
Rodziny zastępcze zawodowe	4
Rodzinne domy dziecka	1

**LICZBA RODZIN ZASTĘPCZYCH FUNKCJONUJĄCYCH
W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU ŻYWIECKIEGO**

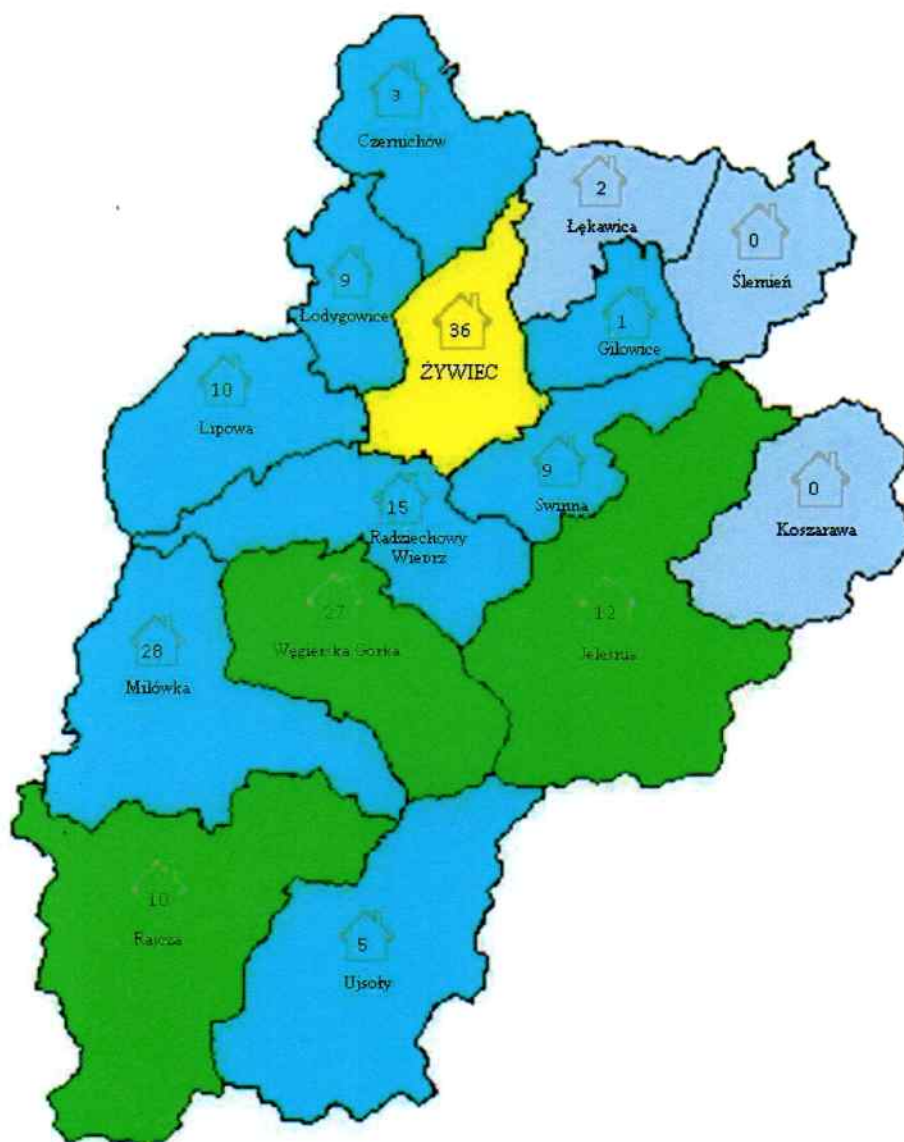

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018r., liczba dzieci przebywających w rodzinnych formach pieczy zastępczej przedstawiała się następująco:

Formy pieczy zastępczej	Liczba dzieci umieszczonych
Rodziny zastępcze spokrewnione	61
Rodziny zastępcze niezawodowe	74
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	3
Rodziny zastępcze zawodowe	22
Rodzinne domy dziecka	7

**LICZBA DZIECI UMIESZCZONYCH W RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU ŻYWIECKIEGO**

Przyczyny umieszczeń dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej według stanu na dzień 31 grudnia 2018r.:

Przyczyny umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba dzieci umieszczonych
Sieroctwo/ pólsieroctwo	18
Sprawowanie opieki nad dzieckiem pod wpływem alkoholu, uzależnienie od alkoholu i innych środków	81
Przemoc w rodzinie	2
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	12
Nieppełnosprawność co najmniej jednego z rodziców, długotrwała choroba	16
Ubóstwo	0
Bezrobocie	0
Nieodpowiednie warunki mieszkaniowe	0
Pobyt za granicą co najmniej jednego z rodziców	2
Małoletnie matki	0

Inne przyczyny np. porzucenie dziecka, pobyt w zakładzie karnym, założenie nowej rodziny	36
--	----

W okresie od 1 stycznia 2018r. do 31 grudnia 2018r. świadczenia dla rodzin zastępczych wyniosły **1 789 248,72 zł.** Szczegółowy podział świadczeń przedstawia poniższa tabela.

Formy rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba wg stanu na dzień 31.12.2018r.	Liczba dzieci umieszczonych wg stanu na dzień 31.12.2018r.	Łączna wysokość świadczeń	Wysokość wynagrodzenia
Rodziny zastępcze spokrewnione	42	61	533 413,18	nie dotyczy
Rodziny zastępcze niezawodowe	55	74	858 559,59	nie dotyczy
Rodziny zastępcze zawodowe	4	22	195 872,37	86 319,64
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	1	3	43 864,98	41 070,33
Rodziny dom dziecka	1	7	152 524,29	55 003,81
Rodziny pomocowe w ciągu roku	3	0	5 014,31	780,59
RAZEM	106	167	1 789 248,72	183 174,37

W okresie od 1 stycznia 2018r. do 31 grudnia 2018r. wypłacany był również dodatek wychowawczy dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka (tzw. 500+). Kwota zrealizowanych świadczeń wyniosła **831 474,00 zł.** Środki te w całości pochodzą z budżetu Państwa.

W 2018 roku na mocy postanowień Sądu ustanowionych zostało 12 rodzin zastępczych w których zostało umieszczonych 21 dzieci. Sąd rozwiązał 4 rodziny zastępcze (4 dzieci), 8 dzieci wróciło pod opiekę rodziców biologicznych, 5 dzieci zostało adoptowanych.

W 2018 roku wydano łącznie 365 decyzji administracyjnych w sprawie przyznania świadczeń rodzinom zastępczym na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w nich umieszczonych. Sporządzono ok. 400 ocen dzieci umieszczonych w rodzinnych formach opieki zastępczej.

Rodzinne formy opieki zastępczej są objęte bezpośrednim nadzorem pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, którym w Powiecie Żywieckim jest PCPR.

Koordinator rodzinnej pieczy zastępczej

W trakcie 2018 roku 19 rodzin zastępczych było objętych opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej (39 dzieci), dodatkowo opieką koordynatora objęty był 1 pełnoletni wychowanek pieczy zastępczej. Instytucja koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej została wprowadzona ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dniem 1 stycznia 2012r. Rolą koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej jest udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej, przygotowywanie planu pomocy dziecku, pomoc rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu, zapewnienie rodzinom zastępczym dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających, udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej, przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

Z założenia koordinator rodzinnej pieczy zastępczej pracuje z rodzinami zastępczymi na procesie uwzględniając i wspierając proces zaufania i współpracy. Taka forma pracy jest realna i możliwa tylko przy odpowiedzialnej i w pełni dobrowolnej decyzji na współpracę ze strony rodziny zastępczej. Ogromnym problemem dyskwalifikującym współpracę a uruchamiającym opór i agresję a także inne mechanizmy obronne jest fakt „przymuszenie rodziny do takiej formy pracy”.

Problemy napotymane przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w pracy z rodziną zastępczą to:

-problemy w relacjach rodzina zastępcza – rodzice biologiczni dziecka

- trudności w radzeniu sobie z zaburzonymi więziami
- brak adekwatnego rozumienia konfliktu lojalności dziecka,
- brak wiedzy u rodzin zastępczych i rozumienia dotyczącego mechanizmu uzależnienia od środków psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych,
- trudności w renegocjowaniu niekonstruktywnych metod wychowawczych w szczególności w rodzinach zastępczych spokrewnionych,
- brak elastyczności w rodzinach spokrewnionych w obszarach pracy wymagających przełamania niekonstruktywnych mechanizmów wielopokoleniowych a wielokrotnie ich powielanie,
- trudność w pracy w rodzinach spokrewnionych dotycząca przenoszenia negatywnych przekonań dotyczących rodziców biologicznych na dzieci,
- problemy opiekunów w adekwatnym postrzeganiu potrzeb dzieci wraz ze zmianami rozwojowymi np. wchodzeniem w okres dorastania,
- szeroko rozumiane problemy wychowawcze z dzieckiem,
- trudności adaptacyjne do nowej sytuacji,
- trudności w stosowaniu metod wychowawczych oraz ich umiejętność adekwatnego zastosowania w stosunku do konkretnego dziecka,
- trudności wynikające z poczucia osamotnienia rodziny zastępczej w sytuacjach dnia codziennego,
- brak orientacji rodzin zastępczych i trudności w zrozumieniu przepisów prawnych regulujących uprawnienia, obowiązki i prawa rodziny zastępczej,
- trudności w znalezieniu profesjonalnej pomocy medycznej, poszukiwanie specjalistów pracujących z dziećmi ze specyficznymi trudnościami,
- trudności w przełamaniu oporu i niechęci do rzeczywistej pracy osobistej dotyczącej pomocy i wsparcia psychologicznego oraz specjalistycznego,
- nieumiejętność jasnego określenia zasad i norm panujących w domu, rozmyte i niejasne oczekiwania a także brak konsekwencji, co skutkuje brakiem adekwatnych granic,
- trudności w uregulowaniu sytuacji życiowej i prawnej dziecka,
- brak wiedzy i umiejętności w pracy z dzieckiem nadpobudliwym psychoruchowo oraz z problemem FAS i FASD,
- trudności w skutecznym motywowaniu dziecka do nauki, przełamaniu niechęci szkolnej,
- brak podstawowych umiejętności u dzieci i rodziny zastępczej jeśli chodzi o planowanie wydatków, racjonalne wydawanie środków finansowych oraz dbanie o higienę i wygląd zewnętrzny,
- brak otwartości na pomoc i wsparcie koordynatora,
- trudność pracy koordynatora z rodzinami które posiadają masywny opór wynikający z braku własnej decyzji na współpracę i odbierają funkcje koordynatora jako zagrożenie, w związku z czym proces zdobywania zaufania rodziny jest w sposób znaczący przedłużony,

Działania podejmowane przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2018:

Zakres świadczonej pomocy zależy od potrzeb rodziny i występujących w niej problemów i może obejmować jeden, kilka lub wszystkie elementy, którymi dysponuje koordynator:

- Budowa wzajemnej komunikacji w relacjach rodzice zastępczy – dziecko.

Cel: - umożliwienie porozumiewania się rodziców zastępczych i dzieci w drodze wzajemnego dialogu.

- Działania na rzecz reintegracji rodziny.

Cel: - poprawa relacji w rodzinie, podtrzymanie i zacieśnienie więzów rodzinnych, bądź adekwatna weryfikacja kontaktów z rodzicami -

- Pomoc w zapobieganiu konfliktowi międzypokoleniowemu.

Cel: - poprawa relacji w rodzinie – dzieci własne w przypadku nasilonego konfliktu rodziców

z dzieckiem wynikającego z różnic przyjętych systemów wartości, wstydu, i lub utrwalonej postawy konsumpcyjnej jednej ze stron, bądź też wieloletnich powikłań w relacjach a obecnie wychowywanie wnuczki w rodzinie zastępczej.

- Prowadzenie mediacji międzypokoleniowych:

Cel: - skłonienie dziadków i rodziców a także dzieci do wzajemnych rozmów w sytuacji konfliktu uniemożliwiającego porozumiewanie się stron bez pomocy osób z zewnątrz.

- Wspólne spędzanie czasu, nauka „bycia razem” w obecnej sytuacji życiowej.

Cel: - nauka konstruktywnego spędzania czasu w rodzinie, czerpania radości z bycia razem, budowanie pozytywnych relacji rodzice zastępczy – dzieci, aktywne poszukiwanie wspólnych dla obu pokoleń form nauki rekreacji i wypoczynku.

-Trening budżetu.

Cel: - nauka racjonalnego gospodarowania środkami finansowymi i przewidywania wydatków w taki sposób aby nie brakło środków finansowych do następnego miesiąca.

- Zgłaszanie dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do ośrodka adopcyjnego.

Cel: - unormowanie sytuacji prawnej, rodzinnej dziecka.

- Współpraca z osobami działającymi na rzecz dziecka i rodziny (Szkoła, Sąd, PPP itp.).

Cel: Holistyczne rozeznanie sytuacji dziecka i możliwego wsparcia.

- Trening wychowawczy- zastosowanie w pracy z rodzinami elementów szkoły dla rodziców i wychowawców.

Cel: wypracowanie konstruktywnych metod wychowawczych w stosunku do dzieci (normy, granice, komunikat Ja, konsekwencja).

Do metod, jakimi posługuje się w swojej pracy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej można zaliczyć między innymi :

- Wyjaśnianie,

- Pomoc,

- Wspieranie,

-Planowanie,

-Obserwacja,

- Aktywne słuchanie,

-Analiza dokumentów,

- Podnoszenie poczucia własnej wartości i sprawstwa,

- Podnoszenie umiejętności rozwiązywania problemów i podejmowania decyzji, budowanie strategii,

- Podnoszenie świadomości poprzez udzielenie informacji zwrotnych,

- Modelowanie zachowań,

- Działania wspierające i budujące strategię pracy w obszarze opiekuńczo-wychowawczym,

- Porada, poszukiwanie wspólne rozwiązań,

- Trening np. dysponowania kieszonkowym dla dzieci, utrzymania czystości w mieszkaniu i pokojach dzieci, nauka odpowiedzialności, pracowitości,

-Rozszerzenie sieci kontaktów, wsparcia społecznego,

-Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych w tym pisanie pism, instytucjonalnych, kierowanie

do adekwatnych źródeł pomocowych,

- Delegowanie adekwatnie dobranych zadań dla członków rodziny,
- Łagodzenie skutków wychowywania się w rodzinie dysfunkcyjnej – przekazanie dzieciom prawidłowych wzorców,
- Trening budżetu,
- Trening wychowawczy uwzględniający elementy np.: szkoły dla rodziców i wychowawców.

Pomoc indywidualna na rzecz potrzeb dziecka:

Pomoc dziecku ukierunkowana jest nie tylko na zapewnieniu opieki i odpowiednich warunków życia i rozwoju ale także na poznaniu uznanych norm postępowania i zachowania, czego często brakuje im w rodzinach pochodzenia, które borykają się różnymi dysfunkcjami. Dziecko uczy się dobrze rozumianej zaradności życiowej w drodze ku samodzielności.

- Zapewnienie dziecku stałej, pełnej opieki i stabilnego środowiska opiekuńczo- wychowawczego.
- Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego, pomoc w adaptacji do warunków nowego otoczenia oraz każdej występującej życiowo zmiany.
- Budowanie i podtrzymywanie, jeśli jest to możliwe konstruktywnych więzi rodzinnych.
- Niwelowanie zachowań agresywnych, nauka radzenia sobie z negatywnymi emocjami, budowanie bezpiecznego otoczenia i przełamywanie mechanizmu ciągłej niepewności i zagrożenia.
- Pomoc dziecku w zakresie realizowania obowiązku szkolnego, samodzielności.
- Pomoc w zakresie zdrowia i opieki medycznej.
- Organizacja czasu wolnego i rozwijanie zainteresowań, zaradności.
- Inne działania pomocowe, terapeutyczne i edukacyjne.

Pomoc poprzez konstruktywne i adekwatne rozumienie pieczy zastępczej z uwzględnieniem roli i zadań rodziców biologicznych:

Umożliwienie kontaktu z dzieckiem, stałe motywowanie do podtrzymywania więzi rodzinnych.

- Wspieranie kompetencji wychowawczych.
- Pomoc w dążeniu do poprawy sytuacji materialnej, motywowanie do zmiany.
- Motywowanie i pomoc w podjęciu leczenia (terapii) w przypadku uzależnienia
- Pomoc i porady w zakresie radzenia sobie z problemami agresji i przemocy.
- Pomoc w zakresie nabywania wyższych kompetencji społecznych i zaradności życiowej bez wyręczania a z konstruktywnym motywowaniem.
- Bezpośrednia pomoc ukierunkowana na rodzinę w jej środowisku naturalnym (motywowanie do pracy z asystentem rodziny, pracownikiem socjalnym).
- Konsultacje i pomoc indywidualna dla rodziców i osób znaczących,

Efekty pracy koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej z rodzinami zastępczymi:

- skorzystanie z zaproponowanej pomocy/wsparcia psychologicznego i terapii,
- pomoc w kompletowaniu dokumentacji medycznej dziecka,
- umiejętność posługiwania się metodami wychowawczymi, stosowanie metody kar i nagród a także wytrwania w konsekwencji wobec dziecka,
- wsparcie rodziny zastępczej w sytuacjach dnia codziennego,
- wprowadzenie obowiązujących zasad i norm w domu, weryfikacja ich w razie potrzeby,
- regulama nauka, poprawa ocen przez dzieci, spisywanie kontraktu, zobowiązań osobistych,
- zaproponowanie pomocy u specjalistów i w różnych instytucjach,

- wiedza na temat praw, obowiązków i uprawnień rodziny zastępczej
- wsparcie rodziny oraz pomoc w unormowaniu sytuacji prawnej i życiowej dziecka
- pomoc przy sporządzaniu pism do różnych instytucji
- czuwanie koordynatora nad sprawowaniem opieki nad dziećmi pozostającymi w rodzinach zastępczych oraz wywiązywaniem się z obowiązków nałożonych na rodziców zastępczych przez koordynatora,
- współpraca z WOA i monitorowanie sytuacji podopiecznych,

Instytucje, z jakimi między innymi koordynator rodzinnej pieczy zastępczej miał kontakt podczas pracy z rodziną zastępczą oraz dzieckiem w niej umieszczonym:

- Szkoły (dyrektorzy, wychowawcy, pedagodzy, psychologowie szkolni)
- Sąd (Sędzia, kuratorzy - zawodowi, społeczni)
- Ośrodki zdrowia,
- WOA w Bielsku - Białej
- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Żywcu, Milówce,
- Poradnia Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży w Bielsku-Białej,
- MOPS/GOPS / PCPR(pracownicy socjalni, Asystenci, kierownicy, koordynatorzy)
- Milowieckie Stowarzyszenie „Promyk”
- Policja
- Poradnia Psychologiczna „Przystań” w Żywcu,
- Pracownia Diagnostyki i Terapii Zaburzeń Rozwojowych dr n. med. Małgorzata Klecka
- Fundacja BŁĘKITNY KRZYŻ,
- Fundacja Fasola w Bielsku-Białej
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Asertywność w Żywcu,
- OLU w Żywcu,
- Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Urząd Miasta w Żywcu,
- ŻTBS w Żywcu,
- Współpraca ze Specjalnym Ośrodkiem Szkolno – Wychowawczym dla Niesłyszących im. J. Korczaka w Krakowie,
- Współpraca z SOSW w Żywcu,
- Inne osoby, instytucje, fundacje działające na rzecz dziecka i rodziny.

Najczęstszą trudnością w rodzinach zastępczych przewijającą się co roku i w roku 2018 było ułożenie adekwatnych ról, zasad, reguł, obowiązków, konsekwencji postępowania w rodzinie w szczególności, gdy funkcje rodziny zastępczej pełnili dziadkowie bądź rodzeństwo dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. W te trudności bardzo często wpisywał się dodatkowo okres adolescencji, który i tak sam w sobie jest dla młodego człowieka i jego opiekunów bardzo trudny. Powtarzającym się u rodzin zastępczych problemem była trudność w kontaktach/relacjach z rodzicami biologicznymi. Kolejnymi trudnościami w rodzinach były problemy wychowawcze z dzieckiem, trudności w procesie adaptacji, niskie umiejętności konsekwentnego stosowania metody kary i nagrody brak motywowania dzieci do nauki. Utrudnieniami były też obawy przed podjęciem profesjonalnego wsparcia w postaci konsultacji psychologicznych, psychiatrycznych oraz psychoterapii. Bezradność wychowawcza rodzin zastępczych często przekładała się na niekonstruktywne formy radzenia sobie

w kontaktach z dzieckiem. Kolejną trudnością napotkaną przez koordynatora była mała ilość asystentów rodziny, dzięki którym możliwa byłaby praca na rzecz dobra dziecka w rodzinie biologicznej.

Utrudnienia pracy z rodziną zastępczą występują również w sytuacjach braku chęci do zmiany, konfabulacjach, „kombinatorstwie”, konsumpcyjnym stylu życia rodzin zastępczych. Niejednokrotnie ukrywaniu problemów z jakimi boryka się rodzina np. finansowych, zdrowotnych, uzależnienia.

Działania podjęte przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej były dobierane indywidualnie i adekwatnie do potrzeb i sytuacji, w jakiej rodzina obecnie się znajduje, widząc problem lub gdy tylko został on zgłoszony. Podejmowane działania miały charakter indywidualny i systemowy w rozumieniu rodziny. Na bazie praktyki i doświadczenia pracy z rodzinami zastępczymi w szczególności jeśli chodzi o rodziny zastępcze spokrewnione wydaje się niezbędne aby w/w rodziny zastępcze były objęte obowiązkowymi szkoleniami dla rodzin zastępczych oraz specjalistycznymi (np. szkoła dla rodziców i opiekunów, szkolenie dotyczące skutków destrukcyjnych sposobów przywiązania, szkolenie w zakresie specyfiki rodziny zastępczej, praca z dzieckiem z zaburzonymi więziami, wielopokoleniowych mechanizmów przemocy, różnorodnych form uzależnień, zdrowych form wychowania i modelowania zachowania dzieci, a także adekwatnego rozumienia każdego z momentów rozwojowych dziecka i konstruktywnego jego wsparcia). Znaczący brak wiedzy w w/w tematach

w sposób jednoznaczny przekłada się na umiejętności rodzin zastępczych spokrewnionych co w wielu przypadkach powoduje ogrom wysiłku włożonego w pracę przez koordynatora przy znikomej tego efektywności .

W opinii koordynatora zdarzają się też takie rodziny zastępcze spokrewnione które w wyniku pracy nie rokują na jakąkolwiek konstruktywną zmianę co z przykrością należy zaznaczyć, że do tej funkcji się nie kwalifikują. Głównym zadaniem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej obok pomocy i wsparcia rodziny zastępczej w pełnieniu funkcji rodzica zastępczego była obserwacja prawidłowości sprawowania opieki nad dzieckiem umieszczonym w R. Z./R.D.D.

Efektom współpracy rodziny zastępczej z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej była: poprawa funkcjonowania rodziny, wzmocnienie jej, poprawa relacji/kontaktów w domu pomiędzy dzieckiem a rodzicem zastępczym, skorzystanie z zaproponowanej pomocy przez koordynatora, wsparcie rodziny zastępczej, zwiększona motywacja dziecka do nauki, pomoc w regulacji sytuacji życiowej oraz prawnej dziecka, zaproponowanie pomocy z różnych źródeł a tym samym możliwość wyboru najlepszej opcji dla rodziny.

W ramach programu resortowego „Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” PCPR pozyskała w 2018 roku środki w wysokości 9 851,79 zł. na zatrudnienie 1 koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, środki te stanowiły 50 % kosztów zatrudnienia koordynatora, pozostałe 50% kosztów zatrudnienia koordynatora stanowiły środki własne powiatu.

Współpraca ze środowiskiem lokalnym

PCPR jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej współdziała ze środowiskiem lokalnym w zakresie organizacji pieczy zastępczej i pozostałych zadań realizowanych przez PCPR. W zakresie pieczy zastępczej PCPR współpracuje z Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich Sądu Rejonowego w Żywcu, który wydaje postanowienia o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej, oceny sytuacji opiekuńczo- wychowawczej dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. PCPR w zakresie pieczy zastępczej współpracuje również z pedagogami szkolnymi pod kątem badania opinii środowiska rodziny i dzieci, ośrodkami pomocy społecznej, policją i szkołami .

Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, ich dzieci, dzieci u nich umieszczonych, oraz zapewnienie pomocy prawnej

W 2018 roku rodziny zastępcze oraz dzieci w nich umieszczone były objęte pomocą specjalistów jeżeli takie potrzeby były zgłaszane lub wynikały z działań prowadzonych przez koordynatora czy pracowników organizatora. Głównie poradnictwo to prowadzone było przez psychologa, psychoterapeutę pedagoga i specjalistów pracy z rodziną. Szczegółowe dane podane są rozdziale specjalistyczne poradnictwo.

Szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej

Wzorem lat ubiegłych PCPR w Żywcu prowadziło w dalszym ciągu kampanię informacyjną mającą na celu promowanie rodzinnej pieczy zastępczej oraz nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Na skutek podejmowanych działań w 2018 roku zostało przeszkolonych 11 nowych rodzin zastępczych niezawodowych.

Osoby zgłaszające gotowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej muszą zostać przeszkolone

i otrzymać świadectwo ukończenia szkolenia. Szkolenia kandydatów na rodziców zastępczych prowadzą pracownicy PCPR, którzy posiadają specjalne uprawnienia w tym zakresie.

Pełnoletni wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej

Pod opieką PCPR w 2018 roku pozostawało **58** pełnoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej. Łączne wydatki na świadczenia dla wychowanków wyniosły **268 483,80 zł**. Środki te zostały wykorzystane na następujące formy wsparcia:

- pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki,
- pomoc pieniężną na usamodzielnienie,
- pomoc pieniężną na zagospodarowanie w formie rzeczowej

Szczegółowy podział środków przeznaczonych na pomoc pełnoletnim wychowankom zawiera poniższa tabela.

Rodzaj pomocy pieniężnej dla pełnoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba pełnoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej objętych pomocą	Łączna wysokość świadczeń
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	52	189 995,80 zł
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	13	58 218,00zł
Pomoc pieniężna na zagospodarowanie w formie rzeczowej	12	20 270,00 zł.
RAZEM	X	268 483,80 zł.

Z każdym usamodzielnianym wychowankiem rodzinnej pieczy zastępczej prowadzona jest praca socjalna, która ma na celu pomoc w znalezieniu mieszkania, pracy oraz pomoc w rozwiązywaniu napotykanym trudności. Każdy wychowanek pomimo usamodzielnienia pozostaje w stałym kontakcie z PCPR aż do zakończenia procesu usamodzielnienia tj. do ukończenia 25 roku życia.

Wydatki ponoszone przez powiaty za dzieci, które przebywają w rodzinnych formach pieczy zastępczej na terenie innych powiatów

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej na terenie innego powiatu, powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w rodzinie zastępczej, ponosi wydatki na jego utrzymanie w łącznej kwocie świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej.

W 2018 roku 23 dzieci pochodzących z terenu powiatu żywieckiego przebywało w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów, stąd też łączna kwota wydatków poniesionych przez Powiat Żywiecki wyniosła **334 637,52 zł**.

Analogicznie przedstawia się sytuacja w przypadku przyjęcia dziecka z innego powiatu i umieszczenia go w rodzinie funkcjonującej na terenie naszego powiatu. Z prowadzonej przez PCPR statystyki wynika, że 34 dzieci pochodzących z innych powiatów przebywało w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu żywieckiego. Wysokość uzyskanych dochodów z tego tytułu za 2018 rok stanowi kwota **388 934,64 zł**. Podane dane obejmują wszystkie dzieci, zarówno te które w 2018 roku trafiły do rodzin zastępczych jak i te które opuściły rodziny zastępcze.

Miejsce umieszczenia dziecka	Liczba dzieci umieszczonych	Kwota w złotych
Dzieci pochodzące z innych powiatów umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu żywieckiego	34	388 934,64 zł. (dochody powiatu żywieckiego)
Dzieci pochodzące z terenu powiatu żywieckiego umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów	23	334 637,52 zł. (wydatki powiatu żywieckiego)